لەبڵاوکراوەکانی
سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان
2009

یاسای رۆژنامەگەری لە کوردستان

ژمارە (35)

لەگەڵ هەنگاوەکانی ئامادەکردنی پرۆژەی یاساکە

یاسای رۆژنامەگەری
لە کوردستان

ژمارە (٣٥)ی ساڵی ٢٠٠٧

لەگەڵ هەنگاوەکانی

ئامادەکردنی پرۆژەی یاساکە

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆک

بەناوی گەلەوە
بڕیاری
ژمارە [٢٤] ساڵی ٢٠٠٨

یاسای رۆژنامەگەری لە کوردستان

بە پێی برگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ـ عێراق ژمارەی (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان ـ عێراق کردویەتی لە خولی دووەمی دانیشتنی ژمارە (٤) لە ٢٠٠٨/٩/٢٢ بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژماره [٣٥]ی ساڵی ٢٠٠٧
یاسای رۆژنامەگەری لە کوردستان

بەشی یەکەم
(پێناسەو پرەنسیپەکان)

ماددەی یەکەم:

بۆ مەبەستی ئەم یاسایە زاراوەکانی خوارەوە ماناکانیان لە بەرامبەردا هاتووە:

یەکەم/ هەرێم: هەرێمی کوردستان - عیراق.

دووەم/ سەندیکا: سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان.

سێیەم/ نەقیب: نەقیبی رۆژنامەنووسانی کوردستان.

چوارەم/ رۆژنامەگەری: پیشەی رۆژنامەگەرییە لەکەناڵە جیاوازەکانی راگەیاندندا.

پێنجەم/ رۆژنامەنووس: هەرکەسێك کە لەبواری رۆژنامەگەرییدا لەهەر کەناڵێکی ڕاگەیاندندا کاردەکا.

شەشەم/ رۆژنامە: هەر چاپکراوێك کە بەشێوەیەکی خولی و بەناوێکی دیاریکراو و بەژمارەی ڕیزبەندو بەرێکوپێکی دەربچێ و دابەش بکرێ.

ماددەی دووەم:

یەکەم: رۆژنامەگەری ئازادەو هیچ سانسۆرێکی لەسەرنییە و ئازادیی دەربڕین و بڵاوکردنەوە بۆ هەموو هاووڵاتیان دەستەبەرە، لەچوارچێوەی رێزگرتنی ماف و ئازادییە تایبەتییەکانی تاکەکانو تایبەتمەندیی ژیانیان بەپێی یاساو پابەند بوون بە ئیتیکی رۆژنامەگەری بەپێی بەڵێننامەی فیدراسیۆنی نێودەوڵەتیی رۆژنامەنووسان (ساڵی ١٩٥٤ هەموارکراو).

دووەم: رۆژنامەنووس بۆی هەیە لە سەرچاوە جیاوازەکانەوە هەر زانیارییەك کە بایەخی بۆ هاووڵاتیان هەبێو پەیوەندییان بە بەرژەوەندیی گشتییەوە بێ، وەدەست بێنێ بەپێی یاسا.

سێیەم: سەبارەت بەو داواکارییانەی دەخرێنە بەردەم دادگا رۆژنامەنووس بۆی هەیە سەرچاوەی زانیاری، یان ئەو هەواڵانەی کە بەدەستیان دێنێ نهێنیان بپارێزێ، مەگەر دادگای تایبەتمەند بە پێچەوانە بڕیاربدا.

چوارەم : هەر کەسێکی سروشتی یا مەعنەوی مافی خاوەندارێتیی رۆژنامەی هەیە و دەتوانێ بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەری بکا.

پێنجەم: رۆژنامە قەدەغە ناکرێ و دەستی بەسەردا ناگیرێ.

بەشی دووەم
(مەرجەکانی دەرکردن و دەستبەرداربوون لە رۆژنامە)

ماددەی سێیەم:

دەرکردنی رۆژنامە پێویستی بەم مەرجو رێکارانەی خوارەوە هەیە:

یەکەم: خاوەن ئیمتیاز یان دامەزرێنەرەکەی راگەیاندنێك لە دوو رۆژنامەی رۆژانـــەی هەرێـــم بڵاوبکاتەوە، کە ناو و نازناو و رەگەزنامەو شـــوێنی نیشـــتەجێبوونی خاوەن ئیمتیاز یاخود، دامەزرێنەر و ناوی رۆژنامەکە و ئەو زمانەی کە پێی بڵاودەکرێتەوە، لەگەڵ ناوی سەرنووســـەر و ماوەی دەرچوونی تێدا بنووسرێ. راگەیاندنەکەش بە بەیانی دەرکردنی رۆژنامە دادەنرێ.

دووەم: دەشێ خاوەن هەر بەرژەوەندییەك لە دەرکردنی رۆژنامەکە نارازی بێ و بـــۆی هەیە لە مـــاوەی (٣٠) رۆژ لە مێـــژووی بڵاوبوونەوەی راگەیاندنەکـــەوە لەلای دادگای تێهەڵچوونـــەوەی ناوچەکە لە هەرێم بە سیفەتی پێداچوونەوە نارەزایی تۆمار بکات و بە پێچەوانەوەش دەرکردنی رۆژنامەکە بە پەسندکراو دادەنرێ.

سێیەم: پێویستە خاوەن ئیمتیاز یان دامەزرێنەرەکەی، بەیاننامەی دامەزراندن پێشکەش و لە سەندیکای ڕۆژنامەنووسان تۆماری بکا، لەگەڵ بەدەرخستنی سەرچاوەی ئەو لایەنەی داراییەکەی لێ دابین دەکا و سەندیکاش وەزارەتی ڕۆشنبیریی لێ ئاگادار بکاتەوە.

چوارەم: ئەو کەسەی کە نیازی دەرکردنی ڕۆژنامەی هەیە، دەبێ لەڕووی یاساییەوە شایستەیی (ئەهلیەت)ی تەواوی هەبێ.

پێنجەم: نابێ لە هەرێمدا دوو ڕۆژنامە بەیەك ناو دەربچن.

شەشەم: پێویستە خاوەن ئیمتیاز یان دامەزرێنەرەکە لە شوێنێکی دیاری ڕۆژنامەکە بەشێوەیەکی ڕوون ناوی خۆی و سەرنووسەر و شوێن و مێژووی دەرچوونی ڕۆژنامەکە و ناوی ئەو چاپخانەیەی کەلێی چاپ دەکرێ بڵاوبکاتەوەو ڕاگەیاندنێك لە هەر گۆڕانکارییەك، یان هەموارکردنێك لەسەر ناوەرۆکی بەیانی دامەزراندن ڕوودبات لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژ لە ڕێکەوتی گۆڕانکارییەکە، یان هەموارکردنەکەدا بڵاوبکاتەوە.

2

<u>ماددەی چوارەم:</u>

بەپێی ئەم مەرجانەی خوارەوە هەر رۆژنامەیەك سەرنووسەرێکی دەبێ و سەرپەرشتیی ئەو بابەتانە دەکا کە تیایدا بڵاودەکرێنەوە:

یەکەم: دەبێ رۆژنامەنووس بێ و زمانی رۆژنامەکە بەخوێندنەوەو نووسین بزانێ.

دووەم: سەرنووسەرو نووسەر بەرپرسیارێتیی مەدەنی و سزایی ئەو بابەتانەیان لە ئەستۆدایە کە بڵاودەکرێنەوە، هەرچی خاوەن ئیمتیازە بەرپرسیارێتی مەدەنی دەکەوێتە ئەستۆ، بەڵام ئەگەر بەشداریی لەنووسینی رۆژنامەدا کرد ئەوا هەمان بەرپرسیارێتیی سەرنووسەر هەڵدەگرێ.

<u>ماددەی پێنجەم:</u>

لەگەڵ رەچاوکردنی ئەو ڕێکارانەی کە دەقەکەیان لەم یاسایەدا هاتووە، خاوەن ئیمتیاز مافی ئەوەی هەیە واز لە هەموو، یان هەندێك خاوەندارێتی خۆی بۆ کەسێکی دیکە بێنێ، بەمەرجێك وازهێنەر پێش (٣٠) سی رۆژ لە مێژووی دیاریکراو لە وازهێنانەکەی ئاگادارییەك لە رۆژنامەیەکی رۆژانەدا بڵاوبکاتەوە.

بەشی سێیەم
(وەڵامدانەوەو راستکردنەوە)

ماددەی شەشەم:

یەکەم: ئەگەر رۆژنامە زانیاریی نادروستی بڵاوکردەوە، ئەوا ئەو کەسەی کە بابەتە بڵاوکراوەکەی پێ پەیوەستە، یاخود یەکێك لە میراتگرانی، یان ئەوەی لە رووی یاساییەوە جێگریەتی بۆی هەیە داوای راستکردنەوەی بکاو وەڵامی هەواڵ، یان وتارەکە بداتەوە. پێویستە سەر نووسەریش راستکردنەوە، یاخود وەڵامدانەوەکە لە یەکێك لە دوو ژمارەی دوای مێژووی گەیشتنی وەڵامەکە لەهەمان جێ و بەهەمان پیت و هەمان ئەو قەبارەیەی کەپێی بڵاوکراوەتەوە بڵاوبکاتەوە.

دووەم: پێویستە رۆژنامە وەڵامدانەوە یان راستکردنەوە بڵاوبکاتەوە، بە پێچەوانەوە بە برێك پارە کە لە (١,٠٠٠,٠٠٠) یەك ملیون دینار کەمترو لە (٢,٠٠٠,٠٠٠)دوو ملیون دیناریش پتر نەبێ غەرامە دەکرێ.

سێیەم: سەرنووسەر بۆی هەیە وەڵامدانەوەکە یان ئەو راستکردنەوەیەی بە پێی برِگەی یەکەم و دووەمی ســـەرەوە بۆی دێت لەم حاڵەتانەی خوارەوە بڵاونەکاتەوە:

١. ئەگەر رۆژنامەکە بەر لەگەیشتنی وەڵام، یان راستکردنەوەکە، بابەتە بڵاوکراوەکەی بەشێوەیەکی وردو تەواو راستکردبووەوە.
٢. ئەگەر وەڵامدانەوە، یان راستکردنەوەکە بەناوێکی خوازراوەوە بێ، یان بە زمانێکی جیا لەزمانی بابەتە بڵاوکراوەکە نووسرابوو.
٣. ئەگەر ناوەرۆکی وەڵامدانەوەو راستکردنەوە پێچەوانەی یاسا بێ.
٤. ئەگـــەر وەڵامدانـــەوە، یان راســـتکردنەوە دوای (٩٠) نەوەد رۆژ لە بڵاوکردنەوەی هەواڵ، یان وتارە وەڵامدراوەکە گەیشت.

بەشی چوارەم
(ماف و ئیمتیازەکانی رۆژنامەنووس)

<u>ماددەی حەوتەم:</u>

یەکەم : رۆژنامەنووس سەربەخۆیە و لە بەجێهێنانی ئەرکە پیشەییەکەی هیچ دەستەڵاتێکی بەسەرەوە نییە جگە لە دەستەڵاتی یاسا.

دووەم: نابێ ئەو ڕاو بۆچوونەی کە لەلای رۆژنامەنووس دەردەچێ، یان ئەو زانیارییانەی کە بلاویان دەکاتەوە ببنە هۆی تێکدانی باری ژیانی، یان زیان بەخۆی و مافەکانی بگەیەنێ.

سێیەم: رۆژنامەنووس مافی ئەوەی هەیە سەرچاوەی زانیارییەکانی ئاشکرا نەکا، تەنها بەبڕیاری دادوەری نەبێ.

چوارەم: رۆژنامەنووس مافی ئامادەبوونی لە کۆنگرەو چالاکییە گشتییەکاندا هەیە.

پێنجەم: هەر کەسێکێك بەهۆی کارەکەیەوە سووکایەتی بە رۆژنامەنووس بکا، یان دەســـتدرێژیی بکاتە سەر ئەوا هەمان ئەو سزا یە دەیگرێتەوە کە بۆ دەســـتدرێژیکردنە سەر فەرمانبەرێك لە کاتی یان بەهۆی بەجێهێنانی ئەرکەکانی دانراوە.

شەشــەم: ئەگەر گۆڕانکارییەکی بنەڕەتی لە سیاسەتی ئەو رۆژنامەیە روویدا کە رۆژنامەنووسەکە کاری تێدا دەکا، یان بارودۆخی گرێبەستییەکەی گۆڕا، رۆژنامەنووس بۆی هەیە ئەو گرێبەستە یەك لایەنە هەڵبوەشێنێتەوە، بە مەرجێك (٣٠) ســی رۆژ پێــش ئەو هەڵوەشــاندنەوەیە ئاگاداری رۆژنامەکــە بکاتەوە، بــێ ئەوەی مافی رۆژنامەنووســەکە لە قەرەبوو کردنەوەدا بفەوتێ.

حەوتەم: پێویستە دەزگاکانی رۆژنامەگەری و بەڕێوەبەرایەتی رۆژنامەکان پابەنــدی هەموو ئەومافانە بن کە لە یاســا بەرکارەکان و گرێبەســتی پەســندکراو لەلایەن ســەندیکای رۆژنامەنووســان بۆ رۆژنامەنووسان دیاریکراون.

پێنجەم: هەر کەسێکێك بەهۆی کارەکەیەوە سووکایەتی بە رۆژنامەنووس بکا، یان دەستدرێژیی بکاتە سەر ئەوا هەمان ئەو سزا یە دەیگرێتەوە کە بۆ دەستدرێژیکردنە سەر فەرمانبەرێك لە کاتی یان بەهۆی بەجێهێنانی ئەرکەکانی دانراوە.

شەشەم: ئەگەر گۆڕانکارییەکی بنەڕەتی لە سیاسەتی ئەو رۆژنامەیە روویدا کە رۆژنامەنووسەکە کاری تێدا دەکا، یان بارودۆخی گرێبەستییەکەی گۆڕا، رۆژنامەنووس بۆی هەیە ئەو گرێبەستە یەك لایەنە هەڵبوەشێنێتەوە، بە مەرجێك (٣٠) سی رۆژ پێش ئەو هەڵوەشاندنەوەیە ئاگاداری رۆژنامەکە بکاتەوە، بێ ئەوەی مافی رۆژنامەنووسەکە لە قەرەبوو کردنەوەدا بفەوتێ.

حەوتەم: پێویستە دەزگاکانی رۆژنامەگەری و بەڕێوەبەرایەتی رۆژنامەکان پابەندی هەموو ئەومافانە بن کە لە یاسا بەرکارەکان و گرێبەستی پەسندکراو لەلایەن سەندیکای رۆژنامەنووسان بۆ رۆژنامەنووسان دیاریکراون.

هەشتەم: لە بارێکدا ئەگەر ڕۆژنامەنووس هەموو مۆڵەتە ئاساییەکانی، یان هەندێکیانی دوای کۆتایی ساڵی دارایی وەرنەگرتبوو، ئەوا ئەو پارەیەی پێدەدرێ کە دەیکەوێ بە مەرجێك لە مووچەی مانگێکی پتر نەبێ.

نۆیەم: لەکاتی تووشبوونی ڕۆژنامەنووس بە نەخۆشی و پێکان لەکاتی ڕاپەڕاندنی ئەرکەکەی، یان لەپێناویدا ئەو دەزگا ڕاگەیاندنەی کە کاری تێدا دەکا، خەرجی چارەسەر کردنی دەکەوێتە ئەستۆ.

دەیەم: ئەگەر ڕۆژنامەنووس لە ڕۆژانی پشووی فەرمیدا کاری کرد، پێویستە ئەو دەزگا ڕۆژنامەگەرییەی کاری تێدا دەکا قەرەبووی ماددی ئەو ڕۆژانەی بۆ بکاتەوە بە بڕی کرێی دوو ڕۆژ بۆ هەر ڕۆژێك.

بەشی پێنجەم
پشتەوانە (حەسانە)

ماددەی هەشتەم:

یەکەم: لەکاتی گرتنەبەری ڕێکاری یاسایی بەرامبەر بە ڕۆژنامەنووس کە بەکارێك تۆمەتبار دەکرێ پەیوەندی بە پیشەکەیەوە هەیە، سەندیکای لێ ئاگادار دەکرێتەوە.

دووەم: نابێ لێکۆڵینەوە لەگەڵ ڕۆژنامەنووس بکرێ، یا شوێنی کارو ماڵەکەی بپشکنرێ لەبەر ئەو هۆیەی لە بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیەدا هاتووە مەگەر بەبڕیاری دادوەریی نەبێ و نەقیب یان ئەوەی بەشێوەیەکی یاسایی جێی دەگرێتەوە بۆی هەیە لە کاتی لێکۆڵینەوەدا ئامادەبێ.

سێیەم: لە هەر لێکۆڵینەوەیەکی سزاییدا، نابێ دیکۆمێنت و زانیاری و بەیاننامەو پەڕاوگەکانی ڕۆژنامەنووس بە بەڵگەی تۆمەتبارکردن لە دژی بەکاربهێنرێ، تەنیا مەگەر پەیوەندییان بە بابەتی سکاڵای تۆمارکراو لە دژی ڕۆژنامەنووسەوە هەبێت.

چوارەم: نووسینو بڵاوکردنەوە لەسەر کارەکانی فەرمانبەر یان کەسێکی ڕاسپێردراو بۆ خزمەتگوزاری گشتی یان، سیفەتی نوێنەرایەتی گشتی هەبێ تاوان نییە ئەگەر هاتو بڵاوکردنەوەکە لەچوارچێوەی ئەرکی فەرمانبەریو خزمەتی گشتیو نوێنەرایەتی دەرنەچێ بەو مەرجەی بەڵگەی سەلمێنەری دانە پاڵییان لەسەر هەبێ.

پێنجەم: نابێ دوای تێپەڕبوونی (٩٠) نەوەد ڕۆژ لە مێژووی بڵاوکردنەوە هیچ جۆرە ڕێکارێکی یاسایی لەبەرامبەر ڕۆژنامەنووس بگیرێتەبەر.

ماددەی نۆیەم:

یەکەم: ڕۆژنامەنووس و سەرنووسەر، بەبڕێك پارە غەرامە دەکرێن کە لە

(۱,۰۰۰,۰۰۰) یەك ملیۆن دینار کەمتر و لە (۵,۰۰۰,۰۰۰) پێنج ملیۆن دینار پتر نەبێ. کاتێك یەکێك لەم خاڵانەی خوارەوەی بڵاوکردەوە:

۱. چاندنی تۆی ڕق و کینەو لێکترازاندنی پێکهاتەکانی کۆمەڵ.

۲. سوکایەتیکردن بە بیرو باوەڕەو ڕێ‌و ڕەسمە ئایینییەکان.

۳. سوکایەتیکردن بە سیمبول و پیرۆزییەکانی هەر ئایین و ئایینزایەك و لەکەدارکردنیان.

٤. هەربابەتێك پەیوەندی بەنهێنیەکانی ژیانی تایبەتی تاکەوە هەبێ، هەر چەندە راستیش بێ، بەڵام بڵاوکردنەوەی ببێتە هۆی لەکەداربوونی.

٥. جنێودان وتوانجی نارەواو ناوزڕاندن.

٦. هەر بابەتێك زیان بە ڕێکاری لێکۆڵینەوەو دادوەری بگەیەنێ تەنیا مەگەر دادگا ڕێگای بەبڵاوکردنەوەی دابێ.

۷. پێشێلکردنی پرەنسیپەکانی بەڵێننامەی (میثاق شرف)ی فیدراسیۆنی نێودەوڵەتی ساڵی (١٩٥٤)ی هەموارکراو کە پاشکۆی ئەم یاسایەیە.

دووەم: رۆژنامەی بڵاوکەرەوە بە بڕێك پارە غەرامە دەکرێت کە لە (۵,۰۰۰,۰۰۰) پێنج ملیۆن دینار کەمترو لە (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) بیست ملیۆن دینار پتر نەبێت، ئەگەر یەکێك لەوانەی لە بڕگەی (یەکەم)دا هاتووە بڵاوکردەوە.

سێیەم: لەکاتی دووبارەکردنەوەدا دادگا بۆی هەیە سزا داراییەکەی زیاد بکا، بەمەرجێك لە دوو هێندەی پارەی سزاکە کە لەبڕگەکانی (یەکەم و دووەم)ی سەرەوەدا هاتوون پتر نەبێ.

چوارەم: داواکاری گشتی و زیان پێ گەیشتوو بۆیان هەیە بەپێی یاسا داوا تۆمار بکەن.

ماددەی دەیەم:

حوکمەکانی ماددەی (نۆیەم) ئەو ڕۆژنامەو چاپکراوانە ناگرێتەوە کە بەمەبەستی زانستی تەواو لەلایەن دەزگا حکومی و زانکۆکان و سەنتەرەکانی تۆژینەوەی زانستی دەهێنرێن.

ماددەی یازدەم:

هەر بابەتێك لەسەرچاوەکانی دەرەوەی هەرێم وەرگیرابێ یاخود وەرگێڕدرابێ لە بەرپرسیارێتیی تاوانەکانی بڵاوکردنەوە نابووردرێ.

ماددەی دوازدەم:

کار بەهیـــچ دەقێك ناکرێ کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاســایە ناکۆك بێ.

(حوکمە کۆتاییەکان)

ماددەی سیازدەم:

لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان پێویستە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی چواردەم:

ئەم یاسایە، لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی کوردستان)ەوە جێبەجێ دەکرێ.

مەسعود بارزانی

سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

ئەم یاسایە لە ١٧ی رەزبەری ٢٧٠٨ی کوردی بەرامبەر ١٠ی شەوالی ١٤٢٩ی کۆچی و بەرامبەر ٩ی تشرینی یەکەمی ٢٠٠٨ی زایینی لە هەولێر دەرچوو.

هۆیە پێویستەکانی دەرکردنی ئەم یاسایە

ئەمرۆ رۆژنامەگەری لە کۆمەڵگای کوردستانی و نێودەوڵەتیدا گرنگیەکی زۆری هەیەو، ئاسۆیەکی فراوانی لە ئازادی لەبەردەمدایە، ئەمەش وای خواستووە یاسایەکی تایبەتی بۆ دەربچێت تاکو کاری رۆژنامەگەری بە جۆرێکی وا رێك بخات کە لەگەڵ گیانی سەردەم و گەشەسەندنەکانیدا بگونجێ و وابکات هاووڵاتی ئاگاداری راستیی رووداوەکان بێ و لە پێناو دابین کردنی پێداویستییەکانی ئازادی رۆژنامەگەری بەرِوونی و پیشەیی و دەربڕینی بیروبۆچوونەکان بۆ بەشداری کردنێکی کاریگەر لە دامەزراندنی کۆمەڵی مەدەنی و رەخساندنی پرانسیپەکانی دیموکراسی و مافی مرۆڤ، ئەم یاسایە دانرا.

بەڵێننامەی شەرەفی
فیدراسیۆنی نێودەوڵەتی ڕۆژنامەنووسان

پشت بەم راگەیەندراوە جیهانییە دەبەستریێت وەك پێوەرێك بۆ جێبەجێکردنی ئەرکی پیشـــەیی رۆژنامەنووسان، کە بریتییە لە کۆکردنەوەو گواستنەوەو دابەشکردنی زانیارییەکان، سەرەڕای ئەوانەی کە لێدوان و بەدواداچوونیان لەسەر هەواڵەکان هەیە، لەکاتی باسکردنی رووداوەکاندا:

١. یەکەمین ئەرکی رۆژنامەنووس بریتییە لەرێزگرتن لە راستی و مافی جەماوەر بۆ گەیشتن بە راستییەکان.

٢. رۆژنامەنووســـان لەمیانەی بەجێگەیاندنی ئەرکەکانیاندا هەمووکات داکۆکی لەئازادی دەکەن، ئەویش بەگواســـتنەوەی راســـتی و دروستی هەواڵەکان و بڵاوکردنەوەیـــان، هەروەها مافی رادەربرین و رەخنەگرتنیان هەیە بەشێوەیەکی دادپەروەرانە.

٣. رۆژنامەنووس ئەو هەواڵانە تەنیا بەپێی دڵنیابوونی لەســـەرچاوەکان بڵاودەکاتەوەو بۆی نییە زانیاری گرنگ بشارێتەوە، یاخود بەڵگەنامەکان بشێوێنێ.

٤. پێویســـتە رۆژنامەنووس بۆ دەستخستنی هەواڵ و وێنەو بەڵگەنامە، رێگەی دروست و رەوا بگرێتەبەر.

٥. دەبێ رۆژنامەنووس ئەوپەڕی تواناو وزەی خۆی بەکاربهێنێت لەپێناو راستکردنەوەو هەموارکردنی ئەو زانیارییانەی کە بەشێوەیەکی ناڕاست و

نادروست بڵاوکراونەتەوەو خراپ و زیانبەخشن.
٦. پێویستە رۆژنامەنووس رەچاوی پاراستنی نهێنییەکانی پیشەکەی بکات و سەرچاوەی ئەو زانیارییانە بپارێزێت کە داوای لێ کراوە نەیدرکێنێ.
٧. دەبێ رۆژنامەنووس هۆشداربێت لەو مەترسییانەی کە رەنگە لەئاکامی ئەو جیاکاری و ناکۆکیانە بێتە ئاراوە کە لەوانەیە بەهۆی راگەیاندنەوە رووبدات، هەروەها هەموو تواناکانی بخاتە گەڕ بۆ رێگرتن لەو بانگەشانەی کە لەوانەیە بنەمایەکی رەگەزپەرستی یان رەگەزی، زمان، ئایین یاخود بیروڕای سیاسی و هەر بیروباوەڕێکی دیکەو یان جیاوازی ناسنامەو بنەچەی کۆمەڵایەتی هەبێت.
٨. دەبێ رۆژنامەنووس ئەوە باش بزانێ کە هەندێ کارو رەفتارو سنوور بەزاندنی ترسناکی پیشەکەیەتی، لەوانە: ساختەکاری (انتحال) لێکدانەوە بەنیازی خراپ، تانەو تەشەر، تۆمەتی بێ بنەماو بەرتیل وەرگرتن بۆ بڵاوکرنەوە، یان شاردنەوەی زانیارییەکان.
٩. ئەو رۆژنامەنووسانەی کەشایستەی ئەو پیشەیەن، پێویستە بڕوایان هەبێت کە ئەرکی ئەوانە رەچاوی پاراستنی ئەو پرەنسیپانە بکەن کە باسکران، ئەویش لەچوارچێوەی یاسایی گشتی هەر وڵاتێکدا..
ئەم بەڵێننامەیە لەساڵی ١٩٥٤ لەلایەن ئەنجوومەنی جیهانی فیدراسیۆنی نێودەوڵەتی رۆژنامەنووسانەوە راگەیەندرا، دواتر لەساڵی ١٩٨٦ لەلایەن هەمان ئەنجوومەنەوە هەموارکراوە.

هەنگاوەکانی ئامادەکردنی (پرۆژە یاسای کاری رۆژنامەگەری لە کوردستان و پەسەندکردنی لە پەرلەمانی کوردستان)

دەسپێک:

لەبەر رۆشـــنایی یەکێك لە بڕیارەکانی کۆنگرەی گشـــتی یەکەم کە لە رۆژانی ١٣-٢٠٠٣/١٢/١٥ لە هەولێری پایتەختی هەرێمی کوردســـتان بەسترا، کە بریتی بوو لە پێکهێنانی لێژنەیەك لە ئەنجوومەنی سەندیکاو دەرەوەی ئەنجوومـــەن بە مەبەســـتی گەڵاڵەکردنی پرۆژە یاســـایەك بۆ (رێکخســـتنی کاری رۆژنامەنووســـی لە کوردســـتان)، هەروەها پاش هەستکردن بە بوونی بۆشاییەکی تەواو لە رووی یاساییەوە بۆ رێکخستنی کاری رۆژنامەنووسی، چونکە هەر کارو پیشەیەك ئەگەر چوارچێوەیەکی یاســـایی نەبێت، بەتایبـــەت کاری رۆژنامەنووســـیی، دەبێتە هۆکاری دروستبوون و ســـەرهەڵدانی کێشەو ئاستەنگی جۆراوجۆر، وەك ئاشکرایە پاش راپەڕینی ١٩٩١ کاری رۆژنامەنووسی پێی نایە قۆناغێکی تازەوە، چ لە رووی چەندایەتی و چ لە رووی چۆنایەتییەوە، سەرەڕای نەبوونی سانســـۆر بەپێی یاســـای ژمارە (١٠)ی چاپەمەنی ساڵی (١٩٩٣)ی پەرلەمان، کە تا رادەیەکی گەورە بواری کاری رۆژنامەنووسی فراوان و پێشکەوتنی زۆری بەخۆیەوە بینی، پێویستی ئەوەی دەکرد ئەو ئازادییەی بەدەست هاتووە بە یاسایەکی شارستانی و سەردەمیانە رێکبخرێت.. ئەوەبوو لە یەکێك لە کۆبوونەوەکانی ئەنجوومەن کە لە کۆتایی مانگی (مایسی ٢٠٠٥) لە هەولێر ئەنجامدرا، بڕیاردرا بە پێکهێنانی لێژنەکە وەك ئەرکێکی پیشـــەیی و مێژوویی سەندیکا کە پێشتریش لە ساڵی (١٩٩٨ و ٢٠٠١)

هەردوو پرۆژە یاسای سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان و سەندوقی خانەنشینی رۆژنامەنووسانی کوردستانی ئامادەو پێشکەشی پەرلەمانی کوردستان کردبوو، کە هەردووکیان لەلایەن پەرلەمانەوە بە ژمارە (٤)ی ساڵی (١٩٩٨) و ژمارە (١٣)ی ساڵی (٢٠٠١) پەسەندکران.. لێژنەکەش پێکهاتبوو لەم پەرلەمانتارو رۆژنامەنووس و یاساناس و مامۆستایانەی زانکۆی لای خوارەوە:

١. خوالێخۆشبوو فیکرەت عیزەت/ یاساناس و رۆژنامەنووس.
٢. ئەحمەد عەبدوڵڵا خدر/ یاساناس و رۆژنامەنووس.
٣. تاریق جامباز/ پەرلەمانتارو یاساناس و رۆژنامەنووس.
٤. حوسامەدین سەرداری/ یاساناس و رۆژنامەنووس.
٥. د. کەمال سەعدی/ مامۆستای زانکۆ لە بواری یاسای رۆژنامەنووسیی.
٦.خالید بەکر ئەیوب/ ئەندامی ئەنجوومەن.
٧. حامید محەمەد عەلی/ ئەندامی ئەنجوومەن (سکرتێری سەندیکا).
٨. زیرەك کەمال/ ئەندامی ئەنجوومەن.
٩. ئەکەد موراد/ ئەندامی ئەنجوومەن.
١٠. فەرهاد عەونی/ نەقیبی رۆژنامەنووسان.
١١. ئازاد حەمەدئەمین/ یاساناس.
١٢. مەسعود مستەفا/ یاساناس، بەڕێوەبەری یاسایی وەزارەتی رۆشنبیری.

تەنیا لە چەند
کۆبوونەوەیەکی
سەرەتادا بەشداربوون

یەکەم:

رۆژی ٢٠٠٥/٥/٢٥ یەکەمین کۆبوونەوەی لیژنەی ئامادەکار، بە بەشداری سەرجەم ئەوانەی کە لەسەرەوە ناویان هاتووە ئەنجامدرا.. کە تێیدا رەشنووسی ئەو پرۆژەیە کە پێشتر لەلایەن (یەکێتی رۆژنامەنووسانی کوردستان) لە سلێمانی ئامادەکرابوو، لەرێگای بەڕێز جێگری نەقیب (مستەفا سالح کەریم) پێشکەش بە لیژنەکە کرا، وەکو بنەمایەك بۆ سوود وەرگرتن لە ماددەو برگەکانی ئەو پرۆژەیە..

دووەم:

لەنێوان کۆبوونەوەی یەکەم تاکو (٢٠٠٥/٦/٢٣) لیژنەی ئامادەکار چوار کۆبوونەوەی چڕو پڕی ئەنجامدا، بە مەبەستی گەڵاڵەکردنی پرۆژە یاساکە.

سێیەم:

رۆژی (٢٠٠٥/١٠/٢٢) لیژنەی ئامادەکار پێنجەمین کۆبوونەوەی خۆی ئەنجامدا، بە مەبەستی گفتوگۆکردن لەسەر دوا رەشنووسی پرۆژەی ئامادەکراو کە بریتی بوو لە (٢١) مادەو (٥) بەش.. لە کۆبوونەوەکەدا بڕیاردرا بە بڵاوکردنەوەی رەشنووسەکە بەهەردوو زمانی کوردی و عەرەبی لە کەناڵەکانی راگەیاندن و سایتی سەندیکا، بۆ

ئاگاداربوونی رۆژنامەنووسان و رۆشنبیران لە پرۆژەکەو وەرگرتنی راو سەرنج و پێشنیازەکانیان بە مەبەستی دەوڵەمەندکردنی پرۆژەکە، کە تاکو ٢٠٠٦/٢/١٥ ماوەی بۆ دیاری کرابوو..

چوارەم:

رۆژی (٢٠٠٥/١١/٨) پرۆژە یاساکە بەزمانی (کوردی و عەرەبی) لەرۆژنامەی (الصحفي) بڵاوکرایەوە.. هەروەها لە چەند سایت و رۆژنامەیەك..

پێنجەم:

رۆژی ٢٠٠٥/١١/٢٨ ئەنجوومەنی سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان کۆنگرەیەکی رۆژنامەنووسیی بۆ کەناڵەکانی راگەیاندن سازکرد، بە ئامادەبوونی سەرۆك و ئەندامانی هەردوو لیژنەی چاودێری و بەرزەفتکردنی..

لە کۆنگرەکەدا نەقیبی رۆژنامەنووسان پاش راگەیاندنی تەواوبوونی پرۆژەکە ئاماژەی بە گرنگی پرۆژە یاساکە کردو داوای لەسەرجەم رۆژنامەنووسان و رۆشنبیرانی کوردستان کرد کە بەشداری بکەن لە دەوڵەمەندکردنی پرۆژەکە بە سەرنج و پێشنیارەکانیان.. هەروەها رۆژی ٢٠٠٦/٢/١٥ی دیاری کرد کە دوا ماوەیە بۆ وەرگرتنی راو سەرنجەکان

لەســەر پرۆژەکە.. لە کۆنگرەکەدا رەشنووسی پرۆژەکە بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی دابەشــکرا بەســەر کەناڵەکانی راگەیاندندا، هەروەها راگەیەندرا کە بۆ ئەو مەبەستە کۆڕو سیمیناری تایبەت و فراوان لەلایەن لقەکانی سەندیکاوە سازدەکرێت..

شەشەم:

پاش راگەیاندنی رەشنووســی پرۆژەکە لــە رۆژی ٢٠٠٥/١١/٢٨ تاکو ٢٠٠٦/٩/١٦ لەسەرجەم لقەکانی سەندیکا (کەرکووك، سلێمانی، دهۆك، موسڵ، بەغدا) هەروەها لە هەردوو دەڤەری (سۆران و گەرمیان) و لەلایەن مەکتەبی پەیوەندییەکانی دەرەوەی ســەندیکا لە شاری (لەندەن) چەندین کۆڕو ســیمینار بۆ گفتو گۆکردن لەســەر پرۆژە یاســاکە سازکراوە، راو سەرنج و پێشنیازی بەشداربووان وەرگیران بە مەبەستی دەوڵەمەندکردنی پرۆژەکە.

سەرەڕای دەیان دیمانەو میزگردو بڵاوکردنەوەی چەندین بابەتی تایبەت دەربارەی ئەو پرۆژەیە.

حەوتەم:

رۆژی (٢٠٠٦/٤/٢٢) لەیادی (١٠٨)ساڵەی رۆژنامەگەری کوردیدا، لەچوارچێوەی (فێســتیڤاڵی ســێیەمی بەدرخان) کە لە هەولێر سازکرا،

تێیدا رۆژی ٤/٢٢ بە تەواوی بۆ گفتوگۆکردن لەسەر پرۆژە یاساکە تەرخانکرا کە ژمارەیەکی بەرچاو و زۆر لە رۆژنامەنووسان و رۆشنبیران بەشدارییان تێدا کرد، لەنێوان دوو دانیشتن دا کەماوەی (٨) سەعاتی خایاند، راو سەرنجی ئامادەبووان وەرگیرا، کە تا رادەیەکی زۆر پرۆژە یاساکەی دەوڵەمەندکرد، لەسەر رۆشنایی سیمینارەکە لیژنەی ئامادەکار دوو کۆبوونەوەی تێروتەسەلی ئەنجامداو جارێکی دیکە پرۆژەکەی دارشتەوە..

هەشتەم:

لە سەرەتای مانگی (تەمووزی ٢٠٠٦) بۆ جاری دووەم رەشنووسی پرۆژە یاساکە بە هەردوو زمانی (کوردی و عەرەبی) لە چەندین رۆژنامەو سایتی سەندیکاو لە رۆژنامەی (الصحفي) بڵاوکرایەوە، دیسان بە مەبەستی ئاگاداربوونی رۆژنامەنووسان و رۆشنبیران و دەربڕینی راو سەرنجیان لەسەری..

نۆیەم:

رۆژی ٢٠٠٦/٩/١٦ بەپێی بریاری ئەنجوومەنی سەندیکا، لیژنەی ئامادەکار کۆنفرانسێکی بەرفراوانی لەهۆڵی سەنتەری رۆشنبیری زانکۆی سەلاحەددین لە هەولێر سازکرد، کە تێیدا زیاتر لە (١٥٠)

رۆژنامەنووس و رۆشنبیرو پەرلەمانتارو مامۆستای زانکۆ ئامادەو بەشداربوون، تیایدا بەشێوازی وۆرك شۆپ (١٥) گروپ پێکهێنرا بە گوێرەی ژمارەی ماددەکانی پرۆژەکەو بەوردی و تێرو تەسەلی گفتوگۆ لەسەر پرۆژەکە کرا.. لەکۆتایی کۆنفرانسەکەدا راو سەرنجی زۆربەی بەشداربووانی لەسەر وەرگیرا..

کۆنفرانسەکە رۆژێکی تەواوی خایاند و بڕیاردرا جارێکی دیکە پاش دارشتنەوەی لەبەر رۆشنایی راو سەرنجی بەشداربووانی کۆنفرانسەکە، پرۆژەکە بڵاوبکرێتەوە.

دەیەم:

لە سەرەتای مانگی تشرینی یەکەمی ٢٠٠٦ بۆ جاری سێیەم، پرۆژە یاساکە بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی، لە هەندێ رۆژنامەو گۆڤارو سایتی سەندیکاش بڵاوکرایەوە.. ئەویش دیسانەوە هەر بە مەبەستی ئاشنابوون و ئاگاداربوونی رۆژنامەنووسان و رۆشنبیران و دەربڕینی راوسەرنجیان لەسەری..

یازدەیەم:

بۆ دواجار لیژنەی ئامادەکار لە ٢٠٠٦/١٠/١٠ دوا کۆبوونەوەی خۆی ئەنجامداو بڕیاریدا پرۆژەکە پێشکەش بە پەرلەمانی کوردستانی بکرێ..

دوازدەیەم:

رۆژی ٢٠٠٦/١٠/١٧ وەفدی ئەنجوومەنی سەندیکا سەردانی بەڕێز (عەدنان موفتی) سەرۆکی پەرلەمانی کوردستانی کردو بە رەسمی پرۆژە یاسای کاری رۆژنامەنووسی لە کوردستان بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی پێشکەشی بەڕێزیان کردو، هیوایان خواست کە بەڕێزیان هاوکارو پشتیوانی سەندیکا بێ لە پەسندکردنی پرۆژە یاساکە..

سێزدەیەم:

لەبەر هەندێ هۆکاری هونەری کە دەبوایە پرۆژە یاساکە لە ڕێگەی سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیرانەوە پێشکەشی پەرلەمان بکرێت، یاخود (١٠) پەرلەمانتار ئیمزای لەسەر بکەن و بیدەنە سەرۆکایەتی پەرلەمان، بەڵام ئەنجوومەنی سەندیکا راستەوخۆ پرۆژەکەی دایە دەست بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، دیارە ئەمەش بووە هۆی دواکەوتنی پرۆژەکە لە پەرلەمان.

چواردەیەم:

ئەوەبوو جارێکی دیکە ئەنجوومەنی سەندیکا بە نووسراوی ژمارە (١٣٤٧) لە ٢٠٠٧/٧/٢٤ پرۆژەکەی پێشکەشی وەزارەتی رۆشنبیری کرد بۆ ئەوەی لە ڕێگەی وەزارەتەوە بدرێتە سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران.

پازدەیەم:

رۆژی ٢٠٠٧/٩/٢٤ شاندێکی ئەنجوومەنی سەندیکا لەگەڵ لیژنەیەکی تایبەت کە بە بڕیاری سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران بۆ ئەو کارە پێکهاتبوو، کۆبووەوە بە مەبەستی تاوتوێ کردنی ماددەو بڕگەکانی پرۆژەکە کە تێیدا لیژنەی ناوبراو هەندێ راوسەرنجی ئاسایی هەبوو، بەڵام بەگشتی لێك تێگەیشتنێکی تەواو هەبوو، دەربارەی زۆربەی ماددەو بڕگەکان..

شازدەیەم:

سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران بەنووسراوی ژمارە (٢٤٤٧) لە ٢٠٠٧/٩/٢٧ بە ئیمزای بەڕێز سەرۆکی حکومەت پرۆژە یاساکەیان بۆ پەرلەمانی کوردستان نارد.

حەڤدەیەم:

پەرلەمانی کوردستان لەرێگەی هەردوو لیژنەی یاسایی و رۆشنبیری بەجیا دوو دانیشتنی تێرو تەسەلی لەرۆژانی ٢٠٠٧/١٠/٢٨ و ٢٠٠٧/١١/٢٥ لەگەڵ شاندی ئەنجوومەنی سەندیکا ئەنجامدا، هەروەها دانیشتنێکی فراوانی هاوبەشی هەردوو لیژنەی ناوبراوی پەرلەمان و شاندی ئەنجوومەنی سەندیکا، بە سەرپەرشتی بەڕێز جێگری سەرۆکی

پەرلەمان و بە بەشداری بەڕێز وەزیری رۆشنبیری لەرۆژی ٢٠٠٧/١٢/١ بەڕێوەچوو، کە تێیدا سەرتاپای برگەو ماددەکانی پرۆژەکە گفتوگۆیان لەسەر کراو تێیدا هەندێ رای جیاواز لەسەر هەندێ ماددەو برگە هەبوو..

هەژدەیەم:

پەرلەمانی کوردستان لە رۆژانی ٤، ٥، ١١، ٢٠٠٧/١٢/١٢ لە چەند دانیشتنێکدا کە (١٧) سەعاتی خایاند بەدرێژی و تێرو تەسەلی گفتوگۆی لەسەر پرۆژە یاساکە کرد، کە تێیدا راوبۆچوونی جیاواز لەسەر زۆرێك لە ماددەو برگەکان هەبوو، ئەوەبوو لە ئاکامدا لەرۆژی ٢٠٠٧/١٢/١١ پاش دەستکارییەکی زۆری دەقی پرۆژەکەی سەندیکا، لەژێر یاسای ژمارە (٣٥)دا پەسەند کرا..

نۆزدەیەم:

دەرچوونی یاساکە بەو شێوەیەی کە پەرلەمان بڕیاری لەسەردا، بووە جێگای نارەزایی و نیگەرانی ئەنجومەنی سەندیکاو رۆژنامەنووسان، هەر بۆیە رۆژی ٢٠٠٧/١٢/١٣ شاندێکی سەندیکا سەردانی سەرۆکایەتی دیوانی سەرۆکی هەرێمی کوردستانی کرد، سەرەرای دەربڕینی نیگەرانی

سەندیکا بەرامبەر یاساکە، لە هەمان کاتیشدا داوای دیدارێکی بەڕێز کاك مەسعود بارزانی سەرۆکی هەرێمی کوردستانی کرد..

بیستەم:

ڕۆژی ۲۰۰۷/۱۲/۱۷ بەڕێز سەرۆکی هەرێمی کوردستان لەبارەگای تایبەتی خۆی لەهاوینەهەواری سەلاحەدین کۆبوونەوەیەکی لەگەڵ شاندی ئەنجوومەنی سەندیکای ڕۆژنامەنووسان کرد، بە مەبەستی ڕوونکردنەوەی هەڵوێستی سەندیکاو ئەو ماددەو بڕگانەی کە بوونەتە جێی نارەزایی، شاندی ئەنجوومەنی سەندیکا بە تێرو تەسەلی باسیان لەو خاڵ و بڕگانە کرد کە بوونەتە مایەی نیگەرانی ڕۆژنامەنووسان..

ئەوەبوو بەڕێزیان لەو دانیشتنەدا گوتی: (من بەهیچ شێوەیەك ئیمزا لەسەر یاسایەك ناکەم کە پانتایی ئازادی ڕۆژنامەنووسیی لە کوردستان کەم بکاتەوە)، بۆیە بەشاندەکەی ڕاگەیاند کە ئەو یاساکە دەگەڕێنێتەوە پەرلەمانی کوردستان بۆ ئەوەی جارێکی دیکە گفتوگۆی لەسەر بکرێ و هەموار بکرێتەوە..

ئەوەبوو لە ۲۰۰۸/۱/۳ بەڕێزیان یاساکەی گەڕاندەوە بۆ پەرلەمانی کوردستان.

بیست و یەکەم:

لەرۆژانـــی ٢٧-٢٠٠٧/١٢/٢٩ کۆنگـــرەی دووەمـــی ســـەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان بە بەشداری (٣٦٣) رۆژنامەنووس لە هەولێر بەســـترا، کە تێیدا (٦) لیژنەی جیاجیا بۆ گفتوگۆکردن و ئامادەکردنی راپـــۆرت بۆ کۆنگرە پێکهاتن، کە گرنگترینیـــان لیژنەی هەموارکردنی یاســـای کاری رۆژنامەنووســـی، بوو کە زیاتر لە (٢٥) رۆژنامەنووس بەشـــدارییان لەو لیژنەیە کردو راپۆرتێکی تێرو تەســـەلیان لەسەر دەقی یاساکە ئامادەکردو پێشنیازی ئەوەش کرا کە ئەنجوومەنی تازەی سەندیکا ئەو مەسەلەیە بە هەند وەربگرێت لەگەڵ بەدواداچوونی دا.

بیست و دووەم:

رۆژی ٢٠٠٨/١/١٥ ئەنجوومەنی نوێی سەندیکا یەکەمین کۆبوونەوەی خۆی لە هەولێر گرێداو خاڵی ســـەرەکی ئامادەکردنی یاداشتێک بوو بۆ پەرلەمانی کوردســـتان دەربارەی هەموارکردنی هەندێ بڕگەو ماددەی یاســـاکە، لەبەر رۆشـــنایی بڕیـــاری کۆنگرە کە ئەویـــش بەپێی دەقی راپۆرتەکەی لیژنەی هەموارکردنی یاســـای ناوبراو ئامادەکرا.. لەهەمان کاتیشـــدا بڕیاری ئەوە درا کە رۆژی ٢٠٠٨/٢/٩ کۆبوونەوەیەکی فراوان لەگەڵ زۆربەی سەرنووســـەرو بەڕێوەبـــەری رۆژنامەو کەناڵە حیزبی و ئەهلییەکان ســـازبکرێت بە مەبەســـتی وەرگرتنی راوبۆچوونییان لەسەر یاساکە...

بیست و سێیەم:

ڕۆژی ٢٠٠٨/٢/٩ لەبارەگای مەکتەبی ڕاگەیاندنی حزبی شیوعی کوردستان کۆبوونەوەیەکی فراوان بە بەشداری ئەنجوومەنی سەندیکاو ژمارەیەکی بەرچاو لە نوێنەری ڕۆژنامەو کەناڵەکان، ئەنجامدرا.. کە تێیدا دوا ڕاوسەرنج و پێشنیازەکان وەرگیران و دواتر بە یاداشتێك بەنووسراوی ژمارە (٥٣) لە ٢٠٠٨/٢/١١ پێشکەش بە سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان کرا..

بیستم و چوارەم:

بە مەبەستی کۆکردنەوەی پاڵپشتی بۆ ڕاوبۆچوونەکانی سەندیکاو ئەو یاداشتەی کە پێشکەشی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستانی کرد، ئەنجوومەنی سەندیکا بە پلانێکی داڕێژراو لەنێوان شوبات و ئازاری ٢٠٠٨دا سەردانی بارەگای مەکتەبی سیاسی لایەنە سیاسییەکانی سەر گۆڕەپانی کوردستانی کرد کە فراکسیۆن و ئەندامیان لە پەرلەمانی کوردستاندا هەیە، بەو ئومێدەی هەموو لایەکیان پشتگیری هەڵوێستی سەندیکای ڕۆژنامەنووسان بکەن، بۆ ئەوەی لە ئەنجامدا پەرلەمانی کوردستان یاسایەکی وا پەسەند بکات کە ببێتە مایەی چەسپاندنی ئازادی ڕۆژنامەنووسی لە کوردستان..

جێی وەبیرهێنانەوەیە کە نەقیب و ئەندامانی ئەنجوومەنی سەندیکا لە

نزیکەوە بەشدارییان لەو هەموو کۆڕو سیمینارانە کردووە کە لەلایەن هەندێ ڕێکخراوەوە بۆ گفتوگۆ لەسەر یاساکە سازدەکرا.. کە هەندێکیان یاداشتی پێشنیازکراوی ئەنجوومەنی سەندیکایان کردە بناغەی هەموارکردنی یاساکە..

بیست و پێنجەم:

ئەنجوومەنی سەندیکا بە نووسراوی ژمارە (٢٥١) لەرۆژی ٢٠٠٨/٧/١٧ یاداشتنامەیەکی پێشکەش بە سەرۆکایەتی پەرلەمان و هەردوو لیژنەی یاسایی و رۆشنبیری لە پەرلەمانی کوردستان کرد، سەبارەت بەو دەنگۆیەی کە لە ئارادایە بەتێکەڵکردنی پرۆژەکەی سەندیکا لەگەڵ پرۆژە یاسایەکی دیکەدا بەناوی (پرۆژە یاسای راگەیاندن)، تیایدا نارەزایی سەندیکای دەربڕیوە بەرامبەر هەرجۆرە تێکەڵکردنێك کە هەوڵی بۆ دەدرێت بە مەبەستی پەراوێزخستن و لەباربردنی، هەروەها جەختی کرد لەسەر دانانی پرۆژەکە لە ئەولەویاتی پەرلەمان لە خولی نوێدا.

بیست و شەشەم:

رۆژی ٢٠٠٨/٩/٢١ ئەنجوومەنی سەندیکا جارێکی دیکە یاداشتێکی ئاراستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان و هەردوو لیژنەی یاسایی و رۆشنبیری کرد، کە تیایدا جەختی لەسەر پێشنیارو سەرنجەکانی

پێشـــووی کردەوە، کە رۆژی ٢٠٠٨/٢/١١ بە نووســـراوی ژمارە (٥٣) پێشکەش بە سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستانی کردبوو.

بیست و حەوتەم:

سەر لەئێوارەی رۆژی ٢٠٠٨/٩/٢١ ئەنجوومەنی سەندیکا کۆنگرەیەکی رۆژنامەنووســـیی لەبارەگای خۆی لە هەولێر بۆ کەناڵەکانی راگەیاندن سازکرد، بە مەبەستی روونکردنەوەی هەڵوێستی سەندیکا لەسەروبەندی گفتوگۆکردنی کۆتایی پەرلەمانی کوردستان لەسەر یاسای ناوبراو.

بیست و هەشتەم:/

رۆژی ٢٠٠٨/٩/٢٢ پەرلەمانـــی کوردســـتان پـــاش گفتوگۆکـــردن و تاوتوێکردنێکی تێرو تەســـەلی یاســـاکەو خوێندنەوەی راپۆرتی هەردوو لێژنەی یاســـایی و رۆشنبیری، بە زۆرینەی هەرە زۆری دەنگ یاسای ژمارە (٣٥)ی پاش هەمواركردنی پەسەند کرد.

بیست و نۆیەم:/

ئەنجوومەنـــی ســـەندیکا بەبۆنـــەی پەســـەندکردنی یاســـای کاری

ڕۆژنامەنووسیی ڕۆژی ٢٠٠٨/٩/٢٣ بەیاننامەیەکی دەرکرد کە تیایدا سەرەڕای هەڵسەنگاندنێکی پۆزەتیڤانەی یاساکە، کە بە دەستکەوتێکی نیشتمانی و مێژوویی وەسف کرد، ئەویش بە لادانی ئەو بڕگەو خاڵانەی کە پێشووتر ببووە جێگای نیگەرانی و ناڕەزایی سەندیکاو ڕۆژنامەنووسانی کوردستان، سەرەڕای پیرۆزبایی کردن لە سەرجەم ڕۆژنامەنووسانی کوردستان، بەبۆنەی پەسەندکردنی ئەو یاسایەی کە دەبێتە بنەماو مەرجەعییەتی کاری ڕۆژنامەنووسیی لە کوردستان، ئەمەش دەقەکەیەتی:

بەیاننامەی سەندیکای ڕۆژنامەنووسانی کوردستان
بەبۆنەی پەسەندکردنی یاسای کاری ڕۆژنامەنووسیی لە کوردستان

ڕۆژی ٢٠٠٨/٩/٢٢ ئەنجوومەنی نیشتمانی کوردستان، دوای گفتوگۆکردن و تاوتوێکردنێکی ورد، یاسای کاری ڕۆژنامەنووسیی لە کوردستان پەسەند کردو بوو بە بنەمایەکی یاسایی بۆ ڕێکخستنی کاری ڕۆژنامەنووسیی لە کوردستان.

دیارە لای هەمووان روون و ئاشکرایە کە پێشتر پرۆژەی ئەو یاسایە

لەلایەن ئەنجوومەنی سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان و ژمارەیەك لەپسپۆڕانی یاسایی ئامادەکرابوو، ئەویش پاش هەستکردن بە بوونی بۆشاییەکی یاسایی لەم بوارەدا، ئامانجی سەندیکاش ئەوەبوو کە پانتایی ئازادی رۆژنامەنووسیی بە یاسا زیاتر بەرفراوان بکرێت و لە ئاستێکدا بێت، کە هاوشانی یاسایەکی هاوچەرخ و سەردەمیانە بێت، هەڵبەت سەندیکای رۆژنامەنووسان لەم بوارەدا ئەرکێکی پیشەیی و مێژوویی خۆی، بە پاڵپشتی رۆژنامەنووسانی کوردستان ئەنجامدا.

ئەنجومەنی سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان وای دەبینێت کە لەم یاسایەدا بەشی هەرەزۆری ئامانجەکانی رۆژنامەنووسان بەدی هاتوون، کە بەرای ئێمە دیارترین دەستکەوت و جوانترین و پڕ ماناترین ماددەی نێو ئەم یاسایە ئەوەیە کە جارێکی تر رۆژنامەنووس بە هیچ شێوەیەك لەسەر کاری رۆژنامەنووسیی و پیشەکەی دەستگیر ناکرێت، هەروەها جگە لە نەهێشتنی ئاداب و سیستەمی گشتی و ئاسایشی نەتەوەیی و قەدەغەکردنی داخستنی رۆژنامە.

جێی خۆشحاڵییە کە بەم هەنگاوە کوردستان دەبێتە وڵاتێکی کەم وێنە لەناوچەکەدا کە تیایدا رۆژنامەنووس لەسەر کاری رۆژنامەنووسیی دەستگیرناکرێت، ئەنجوومەنی سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان یاسای کاری رۆژنامەنووسی بە دەستکەوتێکی نیشتمانی گرنگی دەزانێت بۆ توێژی رۆژنامەنووسان و کۆمەڵگەی کوردستانیش، چونکە

ئەو یاسایە دەبێتە ژێرخانێك بۆ زیاتر بەرفراوانکردنی پانتاییەکانی کاری ڕۆژنامەنووسیی و بنەمایەك بۆ جێبەجێکردنی دروشمی ناوەندی سەندیکا کە بریتییە لە (لەپێناو چەسپاندنی ئازادی ڕۆژنامەنووسیی و دەستەبەرکردنی ماف و گوزەرانی ڕۆژنامەنووسان)، لەراستیدا ئەگەرچی ئەو یاسایە لە رووی فۆرم و ناوەڕۆکەوە تایبەتە بە توێژێکی گرنگی کۆمەڵگا، کە ئەویش ڕۆژنامەنووسانن، بەڵام بێگومانین هەنگاوێکی گرنگ و چلۆنایەتیشە لەسەر ڕێگای گەشەپێکردن و قوڵکردنەوەی پرۆسەی بە دیموکراسیکردن و بە مەدەنی کردنی کۆمەڵگای کوردستان.

سەرەڕای هەڵسەنگاندنی پۆزەتیڤانەمان بۆ یاساکە بەگشتی دەمانەوێت ئاماژە بەوەش بکەین کە بڕی ئەو پارەیەی بۆ سزادانی ڕۆژنامەنووس و ڕۆژنامە لەو یاسایەدا دانراوە زۆرەو لەگەڵ ئاستی گوزەران و باری بژێوی توێژی ڕۆژنامەنووسان ناگونجێت، بەڵام دەکرێت لە داهاتوودا لە ڕێی خەباتی دیموکراسییانەو مەدەنییانەوە کاری جدی لەپێناو هەموارکردنی ئەو دوو بڕگەیەدا بکرێت.

ئەنجوومەنی سەندیکای ڕۆژنامەنووسانی کوردستان بەبۆنەی دەرچوونی یاسای کاری ڕۆژنامەنووسییەوە، پیرۆزباییەکی گەرم ئاراستەی سەرجەم ڕۆژنامەنووسانی کوردستان دەکات و هیواخوازە کە هاندەرێکی ئیجابی بێت لەپێناو زیاتر ڕێکخستن و چەسپاندن و بەرفراوانکردنی ئازادی ڕۆژنامەنووسی، لەهەمان کاتیشدا پێی وایە ئەم دەستکەوتە

بەرپرسیارییەتییەکی پیشەیی و ئەخلاقییە بەرەو چەسپاندنی دەسەڵاتی چوارەم.

لێرەدا بەپێویستی دەزانین بەم بۆنەیەوە سوپاسی خۆمان ئاراستەی بەڕێز (مەسعود بارزانی) سەرۆکی هەرێمی کوردستان بکەین، کە پاڵپشتی راستەوخۆی لەسەندیکای رۆژنامەنوسان و سەرجەم رۆژنامەنووسانی کوردستان کرد بۆ دەرچوونی یاساکە بەو شێوەیە.

هەروەها دەستخۆشیش لە ئەنجوومەنی نیشتمانی کوردستان دەکەین، کە یاساکەیان هەموارو پەسەندکرد.

لەهەمانکاتدا سوپاسی هەموو ئەو کەس و لایەنانە دەکەین کە پشتگیری سەندیکایان لەم کارەدا کرد..

لەکۆتاییشدا رۆژنامەنووسانی کوردستان دڵنیا دەکەینەوە کە بەردەوام داکۆکیکاری مافەکانیان و پاڵپشتی راستەوخۆیان دەبین لەپێناو چەسپاندنی ئازادی رۆژنامەنووسیی لە کوردستاندا.

ئەنجوومەنی سەندیکای
رۆژنامەنووسانی کوردستان
هەولێر ٢٣/٩/٢٠٠٨

تێبینی:/

- شـــایانی باسە فیدراســیۆنی نێودەوڵەتی رۆژنامەنووسان (IFJ) کە سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان تێیدا ئەندامە، لە چەندین بۆنەدا دەستخۆشـــی لە ســـەندیکا کردووە، بۆ ئەو هەوڵ و کۆششانەی کە بە بەردەوامی خەریکی چەسپاندنی ئازادی رۆژنامەنووسیی و دابین کردنی مافی رۆژنامەنووســـانە لە کوردستان، ســـەرەڕای بایەخی سەندیکا لە بەیاسا کردنی رێکخستنی کاری رۆژنامەنووسیی..

- لەهەمان کاتیشـــدا رێکخراوی (پەیامنێرانی بێ سنوور) لەسەر زاری (رۆبێرت مینارد) ســـکرتێری رێکخراوەکە، بەم شـــێوەیە (پرۆژە یاسای کاری رۆژنامەنوسیی لە کوردستان) هەڵسەنگاند: (ئەگەر ئەم پرۆژەیە لەلایەن پەرلەمانی کوردســـتانەوە بەیاسا پەسەند بکرێت، ئەوا کوردستان لەچەند بواردا بەهەنگاو پێش فەرەنسا دەکەوێت)...

- سەرەڕای هەڵسەنگاندنی ئیجابی (ئەنجومەنی صنفی رۆژنامەگەرانی ئێران) و چەندین رێکخراو و ســـەندیکای رۆژنامەنووسانی دیکە، کە لە کۆنگرەو کۆبوونەوەکانی تایبەت بە ئازادی رۆژنامەنووسیی و بارودۆخی رۆژنامەنووسانی عیراق ئەنجام دەدرێت، کە تێیدا رۆڵی سەندیکا، بە بەرز دەنرخێنن، کەوا تاکو ئێســـتاکە دوو پرۆژەی ئامادەکراوی لە پەرلەمانی کوردستان بە یاسا دەرچووە..

له زنجیره بڵاوکراوەکانی
سەندیکای رۆژنامەنووسانی کوردستان

چاپخانەی حاجی هاشم / هەولێر